

Text: JORDI BADIA / Fotos: FLORENCI VALLÈS / JORDI BADIA

Què crien les malves?

La malva (*Malva sylvestris*) és una herba ben coneguda, molt comuna en ambients habitats, que no sol faltar mai en solars abandonats, a les voreres de carrer malmeses, a les vores de camins o a l'entorn de les cases de pagès. Les fulles són de nerviació palmada i de contorn arrodonit, amb 5 o 7 lòbuls al seu torn dentats. Les flors de la malva mostren una bonica i inconfusible simetria radiada pentàmera. Consten d'un calze de 5 sèpals envoltat per 3 bràctees –el calice– i d'una corol·la de 5 pètals que neixen enrotllats, grans de fins a 3 cm de longitud, escotats a l'apex i esplèndids amb el seu atractiu color rosa o porpra –el color malva– més intens a les nerviacions. Els nombrosos estams estan soldats en una columna central que envolta els estils; és la característica identificativa de la família malvácies, de distribució sobretot intertropical, que retrobem en plantes parentes de la malva com l'*Hibiscus*.

La malva és una herba perenne, de fins al metre i mig d'alçada, que s'asseca completament i torna a brotar l'any següent. D'on li deu venir tanta productivitat? El llenguatge en té la resposta. L'expressió «fer malves» o «criar malves», aplicada a una persona morta i enterrada, al·ludeix encertadament al fet que la malva creix en sòls molt nitrogenats i fèrtils. D'altra

coralet pertany a l'ordre heteròpters, el de les xinxes i els bernats pudents. Els coralets són insectes de comportament gregari; de vegades se'n troben molts exemplars concentrats damunt de la mateixa malva, mentre que les altres plantes en queden lliures. Tot i que potser on són més freqüents és a les malves, els coralets també s'agrupen damunt d'altres plantes.

Ben al contrari del coralet, un escarabat de color discret, cos allargat d'uns 2 cm i amb la cara acabada en una trompa intenta camuflar-se entre els brots i les fulles. Si no ho aconsegueix, en sentir-se observat es deixarà caure a terra, com mort, i ara sí desapareixerà de la nostra vista entre les herbes baixes i la fullaraca. Es tracta del curculiònid *Lixus algerus*. Poca broma amb els curculiònids! Ells són el màxim exponent de la biodiversitat, amb unes 60.000 espècies descrites, el rècord absolut entre totes les famílies d'éssers vius. Els curculiònids s'anomenen col·lectivament en català *diablons*; tenim doncs el diabló de la malva. Originalment el diabló de la malva és gris o marró fosc, però amb la seva afició per rondar-ne les flors se li enganxen nombrosos grans de pol·len que acaben per pintar-lo de groc.

Les flors de la malva també són visitades sovint per un altre simpàtic escarabat, aquest de cos arrodonit d'1 cm, color negre amb algunes taquetes blanques i amb molt de pèl a l'abdomen.

1

2

3

banda, en aquests temps de foment de la recollida selectiva i del reciclatge, hem après que, a la natura, els materials no es perden mai, sinó que tot es recicla. Per tant, ara que sabem que el sòl ben adobat i la llum crien les malves, per tancar el cicle cal preguntar-nos: Què crien les malves?

Examinem-les. D'entrada la malva cria uns fruits en forma de carbasseta, del voltant d'1 cm de diàmetre, mitjanament comestibles quan encara són verds. Tasteu-los i haureu contribuït ja en una baula més d'aquest cicle de materials. Però ni el món viu sol ser tan simple, ni la malva s'escota amb els fruits. En observar amb deteniment la malva, fàcilment descobrirem els estands que hi viuen a dispesa. Si doneu la volta a les fulles velles gairebé segur que hi trobareu, sobretot si el temps ha estat plujós, una col·lecció de minúscules berruguetes rodones d'1 mm i color vermell fosc. Es tracta del fong *Puccinia malvacearum*, de l'ordre uredinals; un grup de fongs tots ells paràsits de plantes i coneguts en català amb el nom comú de *rovells*. Denominarem doncs aquest fong el rovell de la malva. El rovell de la malva viu als espais intercel·lulars dins la fulla i només treu a l'exterior els sorus on es formen les espores, agrupats en aquestes berruguetes que veiem al revers de la fulla. Però tampoc la malva cria només fongs. Poques plantes hi ha al món que s'alliberin dels insectes! Si explorem la malva atentament i sigilosament, a les flors o damunt les fulles i les tiges descobrirem els seus insectes, poc o molt particulars.

Quan hi és, l'insecte que més destaca és el coralet, poll de moro o xinxa roja (*Pyrrhocoris apterus*) pels seus colors taronja i negre contrastats, d'una estètica com d'artesanía africana. El

és la brunidora o escarabat pelut (*Oxythyrea funesta*), un escarabat de la família melolòntids. Aquest escarabat no és pas exclusiu de les malves, sinó que se'l troba també a moltes d'altres flors; és l'escarabat florícola per excel·lència. En canvi les larves són unes erugues blanques amb un cap gros proveït d'un bon parell de mandíbules que viuen al sòl d'horts i jardins, on s'alimenten d'arrels i on es troben en cavar.

La llista d'insectes que s'alimenten de la malva no és pas tan cada. L'investigador curiós segur que en sorprendrà encara algun altre; potser una mena de marietes de colors com la dels set punts, però amb el cos allargat. Es tractarà d'alguna de les espècies d'escarabats de la família crisomèlids, difícils de destriar entre elles. Per ara, però, ja en tenim prou. Ja hem descobert que les malves crien els seus fruits, els seus insectes i els seus fongs particulars. Entre tots ells tanquen el cicle. De passada i com qui no vol la cosa, sense viatjar al tròpic on creixen la majoria malvácies i d'on s'explica la teranyina de relacions particulars entre espècies i sense anar tampoc a l'altre barri, han aparegut, aquí mateix a la cantonada, bonics casos de relacions específiques entre fongs i plantes, i entre insectes i plantes. ■

Fotografies:

1. Rovell de la malva (*Puccinia malvacearum*)
 2. Coralet (*Pyrrhocoris apterus*)
 3. Diabló de la malva (*Lixus algerus*)
- Pàgina esquerra: Malva (*Malva sylvestris*)